

Kabinet Zaštitnika	020/241-642
Savjetnici	020/225-395
Centrala	020/225-395
Fax:	020/241-642
E-mail:	ombudsman@t-com.me www.ombudsman.co.me

Broj: 01 – 970/23
Podgorica, 03.04.2024.godine
JJ/JJ

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Sl. list CG", br. 42/11 i 32/14) postupajući po pritužbi X X, dao je sledeće

MIŠLJENJE

I UVOD

1. U pritužbi koja je dostavljena se između ostalog navodi: da X X ima četvoro djece; da maloljetni dječak X X (8) pohađa treći razred JU OŠ „X X“; da je X X dječaku bio redovni učitelj, ali je tokom mjeseci oktobar/novembar bio privremeno spriječen za rad, pa ga je zamjenjivao učitelj X X; da je učitelj X dječaku davao bombone-tablete, te ga nakon toga ljubio i pipao i uz to tjerao da mu donese od roditelja 20€, koje je dječak jednom prilikom čak krijući uzeo iz očevog džepa; da su podnositeljka pritužbe i njen suprug X prijavili Upravi policije konkretni slučaj; da je predmet bio dodijeljen u rad Višem državnim tužilaštvu u Bijelom Polju, ali da je vraćen na dalje postupanje Osnovnom državnim tužilaštvu u WW

II POSTUPANJE ZAŠTITNIKA

2. Povodom iznijetih navoda, Zaštitnik je pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenja od JU OŠ „X X“ iz WW, JU Centra za socijalni rad WW, Uprave policije – Regionalni centar bezbjednosti Sjever OB WW, Osnovnog državnog tužilaštva u WW i Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju, o mjerama i radnjama koje su preduzimali.

3. Zaštitniku je JU OŠ „X X“ iz WW dostavila izjašnjenje u kojem se navodi: da se radi o pokušaju diskreditacije nastavnika; da su svi relevantni činioци u školi (direktor, pomoćnica direktora, PP služba, aktivni) i van škole (policija i centar za socijalni rad) preuzeli određene mjere iz svojih nadležnosti i utvrdili da su optužbe neutemeljene i da nema nikakvih materijalnih dokaza za to; da su optuženi nastavnik, učenici i roditelji dali izjave i sve one demantuju optužbe, te iz svega navedenog navode da je optužba bez osnova i bez bilo kakvih dokaza; da su odmah preduzete određene mjere od strane v.d direktora; da su vratili kamere i na njima se jasno vidjelo da nema govora o zadržavanju bilo kog učenika, a ne samo imenovanog. U isto su se uvjerali i službenici MUP-a; da je nakon povratka kolege X X sa bolovanja, održan roditeljski sastanak odjeljenja xx gdje su učenici i roditelji imali samo riječi hvale prema nastavniku X X; da su svi učenici opovrgli tvrdnje da je nastavnik X X davao, tražio ili zadržavao bilo koga od njih; da su roditelji učenika PO X, u kome predaje X X, takođe rekli da, „ imaju 100% povjerenje u nastavnika X“. Takođe, za veoma kratko vrijeme je pokrenuta peticija o podršci kolegi, a svoje mišljenje o radu su dali i PP služba; da su iz škole jedinstvenog sam mišljenja da su optužbe protiv kolege neosnovane, da se ne temelje na realnim činjenicama; da u školi nikada ni od jednoga učenik

a, roditelja, kolege i kolegice nisu dobili niti jednu primjedbu, a nijesu ni čuli da se iko ikada od građanstva žalio na njega; da je primjer uspješnog i dobrog prosvjetnog radnika; da je nakon pomenutih navoda na inicijativu nastavnika X održan roditeljski sastanak u odjeljenju u kojem se nalazi učenik X kojem inače ne predaje, ali je bio

angažovan nekoliko dana do povratka sa bolovanja kolege; da su se učenici i roditelji izjasnili da bi poželjeli njega kao učitelja njihovoj djeci i da ništa od navoda nije tačno za šta se tereti i za šta postoji pisani trag; da su roditelji izrazili spremnost za svaku vrstu podrške.

4. Zaštitniku je JU Centar za socijalni rad za opštine WW i Gusinje dostavio izjašnjenje u kojem se navodi: da su upoznati sa činjenicom da su protiv roditelja X i X X pokrenuti krivični postupci kod Osnovnog državnog tužilaštva u WW; da su pokrenuta dva krivična postupka Kt.br 14/24 (zbog krivičnog djela uživanja opojnih droga iz čl. 301 st.2 u vezi sa st.1 Krivičnog zakonika) i Kt.br. 119/23 (zbog krivičnog djela zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl.219 st. 1 Krivičnog zakonika), prema roditeljima X X i X, u cilju zaštite prava njihove djece.

-da je JU Centar za socijalni rad za opštine WW i Gusinje pokrenuo postupak za ograničenje roditeljskog prava roditeljima X i X X, uzimajući u obzir navedene krivične postupke, kao i dopis iz OŠ "X X" kao odgovor na zahtjev Centra za socijalni rad br.02-3 od 05.12.2024. godine koji sadrži tražene podatke o broju izostanaka za ovu školsku godinu, počev od 04.09.2023. do 29.12.2023. godine za djecu X X X X. U dopisu su dobili podatke da je dječak X često odsustvovao i da je u pomenutom periodu napravio 84 opravdana izostanka i 47 neopravdanih izostanaka - ukupno 101 izostanak, da su učenice X i X u pomenutom periodu napravile ukupno po 4 opravdana izostanka. Smatraju se da roditelj u većoj mjeri zanemaruje podizanje i vaspitanje djeteta, naročito ako ne brine o redovnom pohađanju škole.

-da je slučaj porodice X evidentiran u Centru za socijalni rad za opštine WW i Gusinje u oktobru 2023. godine, nakon zaprimanja anonimne prijave prosledjene putem mejla od strane Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu, čiji sadržaj je upućivao na zloupotrebu djece od strane roditelja. Odmah je inicirano uspostavljanje kontakta sa porodicom u cilju sagledavanja porodičnih prilika i okolnosti.

-da porodicu X čini roditeljski par i četvoro maloljetne djece (jedan dječak i tri djevojčice), od kojih je najstarije dijete, dječak od 8 godina i djevojčice uzrasta 6, 5 i 3 godine; da je izrečena mjera nadzora nad vršenjem roditeljskog prava, na rješenje su se roditelji žalili drugostepenom organu. Nakon što su roditelji pročitali plan nadzora nad vršenjem roditeljskog prava, odbili su da ga potpišu i od tada ne žele saradnju sa stručnim radnicima Centra za socijalni rad. Ističu da nikakav zvanični dopis, niti izvještaj o postupanju učitelja X X prema dječaku X Centar nije dobio (osim da su upoznati sa činjenicom da je vezano za pomenuti događaj protiv roditelja pokrenut krivični postupak Kt. br 14/24). S obzirom na činjenicu da im je porodica poznata i da postoje insinacije od strane roditelja da nerealno prikazuju situacije, smatraju da treba biti obazriv prema njihovim iskazima i pritužbama.

5. Zaštitniku je Uprava policije – Regionalni centar bezbjednosti Sjever OB WW dostavio izjašnjenje u kojem se navodi: da je Upravi policije – dežurnoj službi OB WW dana 03.12.2023.godine prijavu podnio otac X X, u kojoj je naveo „da mu se sin kad dođe iz škole nernormalno ponaša, da je pospan, blijed, dezorijentisan; da je u razgovoru sa sinom došao do saznanja da mu je učitelj X X tražio 20 eura, što je sin i uradio, uzeo iz njegovih pantalona novac i dao ih učitelju, da bi mu u dva navrata X dao po jedan bonbon u hodniku škole i tada bi ga izgrlio i izljubio, koji je odmah morao da pojede da bi ga i nakon toga, držeći ga čvrsto za ruku, i doveo do njega na prvom spratu gdje bi mu ga predao, što kako navodi može da potvrdi telefonskim snimcima“.

- da je o prijavi odmah obaviješten dežurni državni tužilac u ODT WW koji je naložio da se prikupe obavještenja od djeteta i prijavljenog učitelja; da je službenik istog dana prikupio obavještenja od dječaka X X u prisustvu službenice Centra za socijalni rad; da su od učitelja takođe prikupljena obavještenja, koji je negirao navode iz prijave i koji je naveo da je po nalogu direktora škole angažovan aneksom ugovora za dopunski rad u određenom periodu da mijenja nastavnika X X i da se radilo o pet radnih dana, da je komšija sa X i da do tada nije imao nikakvih nesporazuma sa X, a ni za vrijeme rada nije bilo nikakvih pritužbi učenika niti njihovih roditelja na njegovo ponašanje; da su provjeravajući navode iz prijave policijski službenici izvršili uvid u snimke sa video nadzora u školi i tom prilikom zapazili da nastavnik X nakon završetka nastave u tom razredu, izlazi sa više učenika i ide hodnikom prema stepeništu kada pridržava dječaka X X, držeći ga, prvog dana za đlačku torbu, a potom ga drži za ruku i silaskom sa stepeništa na prizemlje predaje ga ocu – X, po kazivanju nastavnika zbog nestabilnog hoda.

- da je sa prikupljenim obavještenjima i usmenim saznanjima upoznat državni tužilac u ODT WW, koji se izjasnio da o predmetnoj prijavi se upozna dežurni tužilac u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, te je sa istim upoznat tužilac koji se nakon uvida u spise izjasnio da nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti; da su nakon toga spisi predmeta odloženi u pomoćni upisnik OB WW.

-da su dana 11.12.2023. godine dežurnoj službi OB WW iz OB Berane prosljedili informaciju koju je glavna medicinska sestra KC Berane prijavila da je u toj ustanovi prilikom analize krvi i urina dječaka X X ustanovljeno da je pozitivan na psihoaktivne supstance; da je o svemu upoznat državni tužilac u ODT WW koji je naložio da se od roditelja prikupe obavještenja o navedenom događaju, jer im je saopšteno da su dječaka samoinicijativno doveli u KC Berane majka i otac radi analize krvi i urina. Da su tom prilikom roditelji naveli da dijete od momenta prijavljivanja spornog gogađaja sa nastavnikom unazad deset dana nije pohađalo nastavu u školi, te da se dijete nije odvajalo od njih u tom periodu, niti se družilo sa drugom djecom; da su o svemu poznati svi uključeni nadležni organi – VDT Bijelo Polje i ODT WW; državna tužiteljka iz VDT Bijelo Polje se telefonskim putem na osnovu prikupljenih dokaza i medicinske dokumentacije izjasnila da nema elemenata krivičnog djela iz njihove nadležnosti i da se trebaju izvršiti konsultacije sa postupajućim tužiocem u ODT WW; da su spisi predmeta iz VDT Bijelo Polje dostavljeni na ocjenu i mišljenje ODT u WW postupajućem tužiocu.

6. Zaštitniku je Više državno tužilaštvo u WW dostavilo izjašnjenje, u kojem se između ostalog navodi: da je Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju upoznato sa činjeničnim događajem koji je predmet pritužbe X X iz WW; da je dežurni državni tužilac nakon upoznavanja sa događajem naložio službenicima policije OB WW da prikupe obavještenja od prijavljenog X X i preduzmu i druge aktivnosti koje mogu biti od značaja za razjašnjenje prijavljenog događaja; da nakon što je upoznat sa prikupljenim podacima i njihovom sadržinom ocijenio je da ne postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo za koje je stvarno nadležno da postupa Više državno tužilaštvo, te da je potrebno da službenici policije obavijeste državnog tužioca u Osnovnom državnom tužilaštvu WW radi preduzimanja aktivnosti u cilju utvrđenja postojanja krivičnog djela iz nadležnosti tog tužilaštva; imajući u vidu to u Osnovnom državnom tužilaštvu u WW su formirani spisi predmeta Ktr br. 59/23 povodom prijave zdravstvenog radnika Opšte bolnice u Beranama Upravi policije OB WW, da je dana 11.12.2023. godine na osnovu rezultata analize urina maloljetnog X X iz WW utvrđeno da je pozitivan na benzodijazepinate, o čemu je upoznat dežurni tužilac i u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, pa je istog dana državni tužilac obaviješten od strane službenika OB WW, kojima je naloženo prikupljanje potrebnih obavještenja; da imajući u vidu sadržinu prikupljenih obavještenja ocijenjeno je da nema osnova sumnje da je određeno lice izvršilo krivično djelo za koje je nadležno da postupa Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju.

-da iz prikupljenih obavještenja od X X proizilazi da njegov sin, maloljetni X X unazad 10 dana od dana 11. 12.2023. godine kada je laboratorijskom analizom utvrđeno prisustvo benzodijazepina u njegovom urinu, nije pohađao skolu, niti je boravio van kuće bez nadzora roditelja. Obzirom da je vrijeme eliminacije benzodijazepina iz organizma putem urina kraće od 10 dana slijedi da je maloljetni X boravio u svojoj kući kada je u njegov organizam unijeta supstanca iz grupe benzodijazepina. Iz pribavljenih zdravstvenih kartona od JZU Dom zdravlja WW na ime X X i X X utvrđeno je da su oboje od strane izabranog ljekara imali propisanu terapiju ljekovima iz grupe benzodijazepina (Lexilium, Lorazepam HF, Ksalol...).

-da što se tiče prijave X X u dijelu da je maloljetnog X X zlostavljao i seksualno uznemiravao X X, učitelj u školi koju maloljetni pohađa, na osnovu prikupljenih obavještenja od X X i maloljetnog X X proizilazi da ne postoji nijedan dokaz koji bi ukazao da je prijavljeni preduzeo bilo koju radnju u odnosu na maloljetnog X, u cilju zadovoljenja polnog nagona.

-da s obzirom na navedeno ocijenjeno je da u prijavljenom događaju nema osnova za pokretanje krivičnog postupka protiv određenog lica zbog krivičnog djela za koje je stvarno nadležno da postupa Više državno tužilaštvo, pa je dalje postupanje kao stvarno i mjesto nadležno tužilaštvo preduzimalo Osnovno državno tužilaštvo u WW, a radi utvrđivanja da li je od strane X X i X X izvršeno krivično djelo omogućavanje uživanja opojnih droga iz čl 301 Krivičnog zakonika Crne Gore, krivično djelo zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl. 219. st. 1. Krivičnog zakonika Crne Gore ili neko drugo krivično djelo za koje je nadležno da postupa to tužilaštvo.

-da napominju da je službenicima OB WW naloženo i da o prijavi i prikupljenim obavještenjima obavijeste Centar za socijalni rad opštine WW, kako bi preduzeli radnje iz svoje nadležnosti.

-da se ističe i činjenica da je i prije ovog događaja tužilac upoznat sa događajem u kome X X i X X, roditelji X X, njega i drugu njihovu djecu snimaju u prostorijama u kojima borave, radi korišćenja tog snimka za traženja materijalne pomoći i povodom tog događaja je ukazano Osnovnom državnom tužilaštvu u WW da u konkretnom slučaju postoji dovoljan stepen osnovanosti sumnje da se radi o krivičnom djelu zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl. 219 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u vezi tog krivičnog djela neophodno da se preduzmu dalje radnje.

-da je jasno ukazano da je potrebno dalje hitno izvršiti konsultacije sa službenicima Centra za socijalni rad WW i Upravom policije OB WW da li postoje okolnosti koje ukazuju da se trenutno vrši neko krivično ili drugo kažnjivo djelo na štetu djece ili majke djece u porodici X kako bi se hitno i reaktivno postupalo, ili pak postoje pokazatelji koji ukazuju na rizik od vršenja krivičnog ili drugog kažnjivog djela kako bi se pravilno i blagovremeno preventivno postupalo.

-da je Osnovnom državnim tužilaštvu u WW posebno naglašeno, da imajući u vidu sve činjenice, neophodno je da zajedno sa drugim organima, koji u svom postupanju u opisu posla imaju nadležnosti koje se odnose na zaštitu djece i zaštitu djece od rizika da budu ili postanu žrtve bilo kog oblika nedozvoljenog ponašanja, da se uspostavi hitna komunikacija i učine konkretni koraci u cilju zaštite interesa djece i u porodici X iz WW, kako bi se izmještanjem djece ili na drugi mogući način osigurala njihova bezbjednost i okruženje koje ne šteti razvoju djece.

7. Zaštitniku je Osnovno državno tužilaštvo u WW dostavilo izjašnjenje u kojem se između ostalog navodi: da je u vezi predmetnog događaja u Osnovnom državnim tužilaštvu u WW, formiran predmet protiv X X i X X, zbog krivičnog djela omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 301. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom zanemarivanje i zapuštanje maloljetnog lica iz člana 219. stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore; da je u ovom predmetu u toku postupak izviđaja.

-da je ODT WW aktom Ktr. broj 4/2024 od 09.01.2024. godine, Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju, obavijestilo „da su uvidom u spise predmeta koji su formirani povodom prijave zdravstvenog radnika Opšte bolnice u Beranama, Odjeljenju bezbjednosti WW, dana 11.12.2023. godine prijavili da je na osnovu rezultata analize urina djeteta X X iz WW, utvrđeno da je pozitivan na benzodiazepinate, zbog čega je naloženo prikupljanje potrebnih obavještenja iz kojih je utvrđeno da dijete X X unazad 10 dana od dana 11.12.2023. godine, kada je laboratoriskom analizom utvrđeno prisustvo Benzodiazepina u njegovom urinu, nije pohađao školu, niti je boravio van kuće bez nadzora roditelja. S obzirom da je vrijeme eliminacije Benzodiazepina iz organizma putem urina kraće od 10 dana slijedi da je dijete boravilo u svojoj kući, kada je u njegov organizam unijeta supstanca iz grupe benzodiazepina, a da se iz pribavljenih zdravstvenih kartona od JZU Doma zdravlja WW, na ime X X i X X, utvrđeno da su oboje od strane izabranog ljekara imali terapiju lijekovima iz grupe Benzodiazepina (Leksilium. lorazepam Hf. ksalol..). Što se tiče prijave X X, u dijelu da je dijete X X zlostavljao i seksualno uznemiravao ga X X, učitelj u školi koje dijete pohađa, na osnovu prikupljenih obavještenja proizilazi da ne postoji ni jedan dokaz koji bi ukazao da je prijavljeni preduzeo bilo koju radnju u odnosu na dijete X u cilju zadovoljenje polnog nagona“.

-da napominju da su od strane direktora Centra za socijalni rad za WW i Gusinje obaviješteni da su službenici tog Centra više puta posjećivali djecu X i X X i da su donijeli rješenje kojim se određuje nadzor nad vršenjem roditeljskog prava Centra za socijalni rad iz WW, u odnosu na djecu X X, i X X i X X.

III UTVRĐENE ČINJENICE

8. Na osnovu navoda iz pritužbe, izjašnjenja i dostavljene dokumentacije u ispitnom postupku je utvrđeno:

- da X X iz WW ima četvoro maloljetne djece, dječaka X (8) i tri djevojčice izrasta 6, 5 i 3 godine;
- da maloljetni X X (8) pohađa treći razred JU OŠ „X X“;
- da su podnositeljka pritužbe i njen suprug X prijavili Upravi policije učitelja X i naveli da je u školi davao bombone-tablete dječaku X, te ga nakon toga ljubio i pipao i uz to tjerao da mu donese od roditelja 20€;
- da su povodom navodnih optužbi na račun nastavnika od strane v.d direktora škole odmah preduzete određene mjere;
- da je održan roditeljski sastanak odjeljenja x, gdje su učenici i roditelji imali samo riječi hvale prema nastavniku X X, i da su svi učenici opovrgli tvrdnje da je nastavnik X X davao, tražio ili zadržavao bilo koga od njih;
- da je nakon pomenutih navoda na inicijativu nastavnika X održan roditeljski sastanak u odjeljenju u kojem se nalazi učenik X kojem inače ne predaje, ali je bio angažovan nekoliko dana do povratka sa bolovanja kolege, gdje su se učenici i roditelji izjasnili da bi poželjeli njega kao učitelja njihovoj djeci i da ništa od navoda nije tačno za šta se tereti i za šta postoji pisani trag;
- da je Upravi policije – dežurnoj službi OB WW dana 03.12.2023.godine podnio prijavu otac X X protiv učitelja X.
- da je o prijavi obaviješten dežurni državni tužilac u ODT WW, koji je naložio da se prikupe obavještenja od

- djeteta i prijavljenog učitelja;
- da je službenik Uprave policije istog dana prikupio obavještenja od dječaka X X, u prisustvu službenice Centra za socijalni rad, kao i od učitelja koji je negirao navode iz prijave i da su policijski službenici provjeravajući navode iz prijave izvršili uvid u snimke sa video nadzora u školi i tom prilikom zapazili da nastavnik X nakon završetka nastave u tom razredu, izlazi sa više učenika i ide hodnikom prema stepeništu kada pridržava dječaka X X, držeći ga, prvog dana za đaćku torbu, a potom ga drži za ruku i silaskom sa stepeništa na prizemlje predaje ga ocu – X, po kazivanju nastavnika zbog nestabilnog hoda;
 - da je sa prikupljenim obavještenjima i usmenim saznanjima upoznat državni tužilac u ODT u WW, koji se izjasnio da o predmetnoj prijavi treba da se upozna dežurni tužilac u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, te je sa istim upoznat tužilac koji se nakon uvida u spise izjasnio da nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti; da su nakon toga spisi predmeta odloženi u pomoćni upisnik OB WW.
 - da su dana 11.12.2023. godine dežurnoj službi OB WW iz OB Berane prosljedili informaciju koju je glavna medicinska sestra KC Berane prijavila da je u toj ustanovi prilikom analize krvi i urina dječaka X X ustanovljeno da je pozitivan na psihoaktivne supstance i da je o svemu upoznat državni tužilac u ODT u WW, koji je naložio da se od roditelja prikupe obavještenja o navedenom događaju, jer im je saopšteno da su dječaka samoinicijativno doveli u KC Berane majka i otac radi analize krvi i urina;
 - da su tom prilikom roditelji naveli da dijete od momenta prijavljivanja spornog gogađaja sa nastavnikom unazad deset dana nije pohađalo nastavu u školi, te da se dijete nije odvajalo od njih u tom periodu niti se družilo sa drugom djecom;
 - da su o svemu upoznati nadležni organi – VDT Bijelo Polje i ODT WW, državna tužiteljka iz VDT Bijelo Polje koja se telefonskim putem na osnovu prikupljenih dokaza i medicinske dokumentacije izjasnila da nema elemenata krivičnog djela iz njihove nadležnosti i da se trebaju izvršiti konsultacije sa postupajućim tužiocem u ODT WW i da su spisi predmeta iz VDT Bijelo Polje dostavljeni na ocjenu i mišljenje ODT u WW postupajućem tužiocu.
 - da je JU Centru za socijalni rad za opštine WW i Gusinje poznata porodica X i da su poznati sa činjenicom da su protiv roditelja X i X pokrenuti krivični postupci kod Osnovnog državnog tužilaštva u WW;
 - da su pokrenuta dva krivična postupka Kt.br 14/24 (zbog krivičnog djela uživanja opojnih droga iz čl. 301 st.2 u vezi sa st.1 Krivičnog zakonika) i Kt.br. 119/23 (zbog krivičnog djela zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl.219 st. 1 Krivičnog zakonika), prema roditeljima X X i X, u cilju zaštite prava njihove djece;
 - da je JU Centar za socijalni rad za opštine WW i Gusinje pokrenuo postupak za ograničenje roditeljskog prava roditeljima X i X, uzimajući u obzir navedene krivične postupke, kao i dopis iz OŠ "X X" kao odgovor na zahtjev Centra za socijalni rad br.02-3 od 05.12.2024. godine.
 - da je izrečena mjera nadzora nad vršenjem roditeljskog prava, na koje rješenje su se roditelji žalili drugostepenom organu, gdje su roditelji nakon čitanja plana nadzora nad vršenjem roditeljskog prava, odbili da ga potpišu i od tada ne žele saradnju sa stručnim radnicima Centra za socijalni rad.
 - da je Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju upoznato sa činjeničnim događajem koji je predmet pritužbe X X iz WW, i da je dežurni državni tužilac nakon upoznavanja sa događajem naložio službenicima policije OB WW da prikupe obavještenja od prijavljenog X X i preduzmu i druge aktivnosti koje mogu biti od značaja za razjašnjenje prijavljenog događaja;
 - da je nakon što je upoznat sa prikupljenim podacima i njihovom sadržinom dežurni državni tužilac ocijenio da ne postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo za koje je stvarno nadležno da postupa Više državno tužilaštvo, te da je potrebno da službenici policije obavijeste državnog tužioca u Osnovnom državnom tužilaštvu WW radi preduzimanja aktivnosti u cilju utvrđenja postojanja krivičnog djela iz nadležnosti tog tužilaštva;
 - da su pred Osnovnim državnim tužilaštvom u WW formiran predmet Ktr br. 59/23 povodom prijave zdravstvenog radnika Opšte bolnice u Beranama Upravi policije OB WW, u kojoj se navodi da je dana 11.12.2023. godine na osnovu rezultata analize urina maloljetnog X X iz WW utvrđeno da je pozitivan na benzodijazepinate, o čemu je upoznat dežurni tužilac i u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, pa je istog dana državni tužilac obaviješten od strane službenika OB WW, kojima je naloženo prikupljanje potrebnih obavještenja; te da je imajući u vidu sadržinu prikupljenih obavještenja ocijenjeno da nema osnovna sumnje da je određeno lice izvršilo krivično djelo za koje je nadležno da postupa Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju;
 - da je iz pribavljenih zdravstvenih kartona od JZU Dom zdravlja WW, na ime X X i X X utvrđeno da su oboje od strane izabranog ljekara imali propisanu terapiju ljekovima iz grupe benzodijazepina (Lexilium, Lorazepam HF, Ksalol...).

- da je ocijenjeno da u prijavljenom događaju nema osnova za pokretanje krivičnog postupka protiv određenog lica zbog krivičnog djela za koje je stvarno nadležno da postupa Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju, pa je dalje postupanje kao stvarno i mjesto nadležno tužilaštvo preduzimalo Osnovno državno tužilaštvo u WW, a radi utvrđivanja da li je od strane X X i X X izvršeno krivično djelo omogućavanje uživanja opojnih droga iz čl 301 Krivičnog zakonika Crne Gore, krivično djelo zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl. 219. st. 1. Krivičnog zakonika Crne Gore ili neko drugo krivično djelo za koje je nadležno da postupa to tužilaštvo.
- da je tužilac upoznat sa događajem u kome X X i X X, roditelji X X, njega i drugu njihovu djecu snimaju u prostorijama u kojima borave, radi korišćenja tog snimka za traženje materijalne pomoći i povodom tog događaja je ukazano Osnovnom državnom tužilaštvu u WW da u konkretnom slučaju postoji dovoljan stepen osnovanosti sumnje da se radi o krivičnom djelu zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl 219 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u vezi tog krivičnog djela neophodno da se preduzmu dalje radnje;
- da je u vezi predmetnog događaja u Osnovnom državnom tužilaštvu u WW, formiran predmet protiv X X i X X, zbog krivičnog djela omogućavanje uživanje opojnih droga iz člana 301. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom zanemarivanje i zapuštanje maloljetnog lica iz člana 219. stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore; da je u ovom predmetu u toku postupak izviđaja.
- da su službenici Centra za socijalni rad WW više puta posjećivali djecu X i X X i da su donijeli rješenje kojim se određuje nadzor nad vršenjem roditeljskog prava Centra za socijalni rad iz WW, u odnosu na djecu.

IV RELEVANTNI PROPISI

9. Ustav Crne Gore („Sl. list CG“ br.1/2007 i 38/2013) propisuje da:

Crna Gora jemči i štiti prava i slobode. Prava i slobode su nepovredivi.

Svako je obavezan da poštuje prava i slobode drugih. (Član 6)

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu. (Član 8)

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava i sloboda. (Član 19)

Dijete uživa prava i slobode primjereno njegovom uzrastu i zrelosti.

Djetetu se jemči posebna zaštita od psihičkog, fizičkog, ekonomskog i svakog drugog iskorišćavanja ili zloupotrebe. (Član 74)

10. Konvencijom o pravima djeteta UN-a utvrđuje se:

Strane ugovornice ove Konvencije će poštovati i obezbjeđivati prava utvrđena ovom Konvencijom svakom djetetu koje se nalazi pod njihovom jurisdikcijom bez ikakve diskriminacije i bez obzira na rasu, boju kože, pol, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo uvjerenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, imovinsko stanje, onesposobljenost, rođenje ili drugi status djeteta, njegovog roditelja ili zakonskog staratelja.

Strane ugovornice će preduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi se obezbijedila zaštita djeteta od svih oblika diskriminacije ili kažnjavanja zasnovanog na statusu, aktivnostima, izraženom mišljenju ili uvjerenju djetetovih roditelja, zakonskih staratelja ili članova porodice. (Član 2 stav 1 i 2)

U svim akcijama u vezi s djecom, bez obzira da li ih preduzimaju javne ili privatne društvene dobrotvorne institucije, sudovi, upravne vlasti ili zakonska tijela, najbolji interesi djeteta biće od prvenstvenog značaja.

Države-potpisnice uzimaju na sebe da osiguraju djetetu zaštitu i brigu koja je potrebna za njegovu dobrobit, uzimajući u obzir prava i dužnosti njegovih roditelja, zakonskih staratelja ili drugih pojedinaca zakonski odgovornih za njega, i da bi se ovo postiglo, preduzeće sve zakonske i upravne mjere. (Član 3. stav 1 i 2)

Strane ugovornice će obezbijediti da dijete ne bude odvojeno od svojih roditelja protiv njihove volje, osim kad nadležne vlasti, uz sudski nadzor, odrede u skladu s važećim zakonom i postupkom, da je takvo odvajanje neophodno u najboljem interesu djeteta. Takva odluka može biti neophodna u određenom slučaju, kao npr. ako roditelji zlostavljaju ili zanemaruju dijete ili žive odvojeno pa se mora donijeti odluka o mjestu stanovanja djeteta.

U svakom postupku koji proizilazi iz stava 1 ovog člana, sve zainteresovane strane imaće mogućnost da učestvuju u postupku i da iznesu svoje mišljenje.

Strane ugovornice će poštovati pravo djeteta odvojenog od jednog ili oba roditelja da redovno održava lične odnose i neposredne kontakte s oba roditelja, osim ako je to u suprotnosti s najboljim interesima djeteta. (Član 9 stav 1,2 i 3).

Strane ugovornice će obezbijediti djetetu koje je sposobno da formira svoje sopstveno mišljenje, pravo slobodnog izražavanja tog mišljenja o svim pitanjima koja se tiču djeteta, s tim što se mišljenju djeteta posvećuje dužna pažnja u skladu s godinama života i zrelošću djeteta.

U tom cilju, djetetu će posebno biti pružena mogućnost da bude saslušano u svim sudskim i administrativnim postupcima koji se tiču djeteta, bilo neposredno ili preko zastupnika ili odgovarajućeg organa, na način koji je u skladu s procesnim pravilima nacionalnog zakona. (Član 12 stav 1 i 2)

Strane ugovornice će uložiti najveće napore da se obezbijedi priznavanje principa da oba roditelja imaju zajedničku odgovornost u podizanju i razvoju djeteta. Roditelji ili, u zavisnosti od slučaja, zakonski staratelji imaju prevashodnu odgovornost za podizanje i razvoj djeteta. Najbolji interesi djeteta će biti njihova osnovna briga.

U cilju garantovanja i unapređivanja prava iz ove Konvencije, strane ugovornice će pružiti odgovarajuću pomoć roditeljima ili zakonskim starateljima u ostvarivanju odgovornosti za podizanje djeteta i obezbjeđivati razvoj ustanova, kapaciteta i službi za zaštitu djece. (Član 18 stav 1 i 2)

11. Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 27/13, 01/15, 42/15, 47/15, 56/16 66/16, 01/17, 31/17, 42/17, 50/17, 59/, 145/21, 145/21) propisuje:

Prava iz socijalne i dječje zaštite i obavljanje djelatnosti socijalne i dječje zaštite ostvaruju se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom. (Član 1)

Socijalna i dječja zaštita je djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku. (Član 2)

Socijalna i dječja zaštita ima za cilj unaprjeđenje kvaliteta života i osnaživanje za samostalan i produktivan život pojedinca i porodice.

U ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno se štite:

- 1) dijete:
 - bez roditeljskog staranja;
 - čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara;
 - sa smetnjama i teškoćama u razvoju;
 - sa problemima u ponašanju;
 - koje zlorabljuje alkohol, drogu ili druga opojna sredstva;
 - koje je žrtva zlostavljanja, zanemarivanja, nasilja u porodici i eksploatacije ili kod kojeg postoji opasnost da će postati žrtva;
 - žrtva trgovine ljudima;
 - kojem roditelji nijesu saglasni oko načina vršenja roditeljskog prava;
 - koje se zatekne van mjesta prebivališta bez nadzora roditelja, usvojioca ili staratelja;
 - trudnica bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
 - samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život;
 - kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite. (Član 4)

Centar za socijalni rad:

- 1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika; procjenu podobnosti staraoca, hranitelja i usvojioca; izradu i praćenje individualnih planova usluga;
- 2) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite;
- 3) preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima;
- 4) vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika;
- 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom. (Član 114)

12. Porodični zakon ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 01/07, "Službeni list Crne Gore", br. 53/16, 76/20) propisuje:

Ovim zakonom uređuju se: brak i odnosi u braku, odnosi roditelja i djece, usvojenje, porodični smještaj (hraniteljstvo), starateljstvo, izdržavanje, imovinski odnosi u porodici i postupci nadležnih organa u vezi sa bračnim i porodičnim odnosima. (Član 1)

Roditelji imaju jednaka prava i dužnosti prema svojoj djeci i odgovorni su za podizanje, vaspitanje i osposobljavanje djece za samostalan život, zaštitu njihovih interesa i dobrobiti. (Član 4)

Dijete je svako lice do navršenih 18 godina života.

Prava djeteta su nedjeljiva, uzajamno povezana i cjelovito se ostvaruju.

Država je dužna da poštuje i unapređuje prava djeteta i preduzima potrebne mjere za zaštitu djeteta od zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i diskriminacije.

Svako je dužan da obavijesti centar za socijalni rad (u daljem tekstu: organ starateljstva) o povredi prava djeteta za koju sazna.

Mjere kojima se zadire u porodični život dopuštene su samo ako se zaštita članova porodice ne može obezbijediti na manje restriktivan način, pružanjem usluga socijalne i dječje zaštite.

U ostvarivanju, unapređivanju i zaštiti prava djeteta nadležni organi, ustanove, javne službe i pojedinci dužni su da međusobno saraduju. (Član 5)

Svako je dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta.

Najbolji interes djeteta ima prioritet i utvrđuje se polazeći od:

- prava djeteta;
- mišljenja i želje djeteta;
- uzrasta, razvojnih sposobnosti i drugih ličnih svojstava djeteta;
- potrebe zaštite života i zdravlja djeteta;
- potrebe osiguranja bezbjednosti djeteta;
- potrebe fizičkog, emocionalog, obrazovnog, socijalnog i drugog razvoja djeteta;
- prethodnog iskustva i okolnosti u kojima dijete živi;
- potrebe očuvanja stabilnosti i kontinuiteta odnosa sa roditeljima, porodicom i sredinom iz koje dijete potiče ili u kojoj boravi i uticaja promjene sredine;(Član 5b)

Prava i dužnosti roditelja i drugih srodnika prema djeci, kao i prava i dužnosti djece prema roditeljima i srođnicima jednaka su, bez obzira da li su djeca rođena u braku ili van braka. (Član 6)

Za pružanje stručne pomoći i zaštite prava i interesa djeteta i ostalih članova porodice, za rješavanje sporova između članova porodice, kao i u svim slučajevima poremećenih porodičnih odnosa nadležan je organ starateljstva, sud i medijator. (Član 14)

Brak prestaje poništenjem i razvodom kad odluka suda o poništenju, odnosno razvodu braka postane pravosnažna. (Član 45)

Roditeljsko pravo sačinjavaju prava i dužnosti roditelja da se brinu o ličnosti, pravima i interesima svoje djece. (Član 59)

Roditeljsko pravo pripada majci i ocu zajedno.

Ako je jedan od roditelja umro ili nije poznat ili je lišen roditeljskog prava, roditeljsko pravo pripada drugom roditelju.

Roditelj se ne može odreći roditeljskog prava. (Član 60)

Dijete ima pravo da živi sa roditeljima i pravo da se roditelji o njemu staraju prije svih drugih.

Pravo djeteta da živi sa roditeljima može biti ograničeno samo sudskom odlukom kada je to u najboljem interesu djeteta.

Sud može donijeti odluku o odvajanju djeteta od roditelja ako postoje razlozi za ograničenje ili lišenje roditeljskog prava ili u slučaju nasilja u porodici.

Dijete koje je navršilo 15 godina života i koje je sposobno za rasuđivanje može odlučiti sa kojim će roditeljem živjeti. (Član 62)

Organ starateljstva dužan je da roditeljima pruža odgovarajuće oblike pomoći i podrške i preduzima potrebne mjere radi zaštite prava i najboljeg interesa djeteta, a na osnovu neposrednog saznanja ili obavještenja.

Organi pravosuđa, drugi organi, medicinska, obrazovna i druga ustanova, nevladina organizacija i građani dužni su da obavijeste organ starateljstva čim saznaju da roditelj nije u mogućnosti da vrši roditeljsko pravo.

Organ starateljstva dužan je odmah po prijemu obavještenja da ispita slučaj i preduzme mjere za zaštitu prava djeteta. (Član 80)

Ako opravdani interesi djeteta to zahtijevaju, organ starateljstva upozoriće roditelje na greške i propuste u vaspitanju i podizanju djeteta i pomoći im da dijete pravilno odgajaju, a može ih uputiti da se sami ili sa djetetom obrate određenom savjetovalištu, zdravstvenoj, socijalnoj, vaspitnoj ili drugoj odgovarajućoj ustanovi. (Član 81)

Kad je roditeljima potrebna trajnija pomoć i usmjeravanje u vršenju roditeljskih prava i dužnosti ili je neophodno neposredno praćenje stanja i uslova u kojima dijete živi, organ starateljstva odrediće nadzor nad vršenjem roditeljskog prava u pogledu djece ili u pogledu pojedinog djeteta.

Odlukom o nadzoru organ starateljstva utvrdiće program nadzora i odrediti lice koje će pratiti razvoj djeteta, kontrolisati postupke roditelja, podnositi periodične izvještaje organu starateljstva i preduzimati druge mjere u interesu djeteta. (Član 82)

Sud odlukom u vanparničnom postupku može roditelju koji nesavjesno vrši prava ili dužnosti prema djetetu ograničiti roditeljsko pravo.

Ograničenjem roditeljskog prava roditelju se može oduzeti vršenje jednog ili više prava i dužnosti prema djetetu, osim dužnosti da izdržava dijete.

Sud će roditelju oduzeti pravo da živi sa djetetom ako u većoj mjeri zanemaruje podizanje i vaspitanje djeteta ili zbog prilika u porodici postoji opasnost za pravilno podizanje djeteta.

Smatra se da roditelj u većoj mjeri zanemaruje podizanje i vaspitanje djeteta naročito ako ne brine dovoljno o ishrani, higijeni, odijevanju, medicinskoj pomoći, redovnom pohađanju škole, ne sprečava dijete u štetnom druženju, skitnji, prosjačenju ili krađi. (Član 85)

Postupak za ograničenje roditeljskog prava pokreće sud po službenoj dužnosti, na predlog organa starateljstva, drugog roditelja ili djeteta.

Ograničenje roditeljskog prava se određuje u trajanju do godinu dana.

Žalba protiv odluke iz člana 85 ovog zakona ne odlaže izvršenje.

Prije isteka roka iz stava 2 ovog člana sud će ispitati sve okolnosti slučaja i u najboljem interesu djeteta novom odlukom vratiti roditeljima ograničeno pravo, produžiti trajanje izrečene mjere ili izreći drugu mjeru za zaštitu najboljeg interesa djeteta. (Član 86)

Roditelj koji zloupotrebljava roditeljska prava ili grubo zanemaruje roditeljske dužnosti, lišava se roditeljskog prava. Zloupotreba prava postoji naročito ako roditelj fizički, seksualno ili emocionalno zlostavlja dijete; izrabljuje dijete prisiljavajući ga na pretjerani rad, ili na rad koji ugrožava moral, zdravlje ili obrazovanje djeteta, odnosno na rad koji je zabranjen zakonom; podstiče dijete na vršenje krivičnih djela; razvija loše navike i sklonosti i sl. (Član 87)

Roditelj može biti lišen roditeljskog prava u pogledu sve djece, a ako to posebne okolnosti zahtijevaju može i samo prema pojedinom djetetu.

Odluku o lišenju roditeljskog prava donosi nadležni sud u vanparničnom postupku. (Član 88)

Postupak za lišenje roditeljskog prava može pokrenuti drugi roditelj, organ starateljstva ili državni tužilac.

Organ starateljstva dužan je da pokrene postupak za lišenje roditeljskog prava kad na bilo koji način sazna da postoje razlozi za to predviđeni u ovom zakonu.

Ako organ starateljstva sazna da postoji opasnost zloupotrebe roditeljskog prava ili opasnost grubog zanemarivanja roditeljskih dužnosti, dužan je da hitno preduzme mjere za zaštitu ličnosti, prava i interesa djeteta. (Član 89)

U bračnim sporovima i sporovima iz odnosa roditelja i djece sud koji rješava ove sporove može po službenoj dužnosti da donese odluku o lišenju roditeljskog prava ako utvrdi da postoje razlozi predviđeni ovim zakonom. (Član 90)

Roditelju se može odlukom suda vratiti roditeljsko pravo kada prestanu razlozi zbog kojih je lišen roditeljskog prava. Predlog za vraćanje roditeljskog prava mogu podnijeti roditelji i organ starateljstva.

U bračnim sporovima i sporovima iz odnosa roditelja i djece sud koji rješava ove sporove može po službenoj dužnosti da donese odluku o vraćanju roditeljskog prava, ako utvrdi da za to postoje uslovi. (Član 91)

13. Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG” br. 42/11 i 32/14) propisano je:

Zaštitnik/ca samostalno i nezavisno, na načelima pravde i pravičnosti, preduzima mjere za zaštitu ljudskih prava i sloboda, kad su povrijeđena aktom, radnjom ili nepostupanjem državnih organa, organa državne uprave, organa lokalne samouprave i lokalne uprave, javnih službi i drugih nosilaca javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: organi), kao i mjere za sprječavanje mučenja i drugih oblika nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja i mjere za zaštitu od diskriminacije. (Član 2)

Zaštitnik/ca je ovlašćen/a da postupa po pritužbama koje se odnose na rad sudova u slučaju odugovlačenja postupka, zloupotrebe procesnih ovlašćenja ili neizvršavanja sudskih odluka. (Član 17)

Zaštitnik/ca nije ovlašćen/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa.

Zaštitnik/ca ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona. (Član 22)

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda.

Kad Zaštitnik/ca utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava i sloboda, mišljenje sadrži i preporuku o tome šta treba preduzeti da bi se povreda otklonila, kao i rok za njeno otklanjanje. (Član 41)

Starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom na čiji rad se preporuka odnosi obavezan je da, u ostavljenom roku, dostavi izvještaj o preduzetim radnjama za izvršenje preporuke.

Ukoliko starješina/ka, odnosno lice koje rukovodi organom ne postupi po preporuci u određenom roku, Zaštitnik/ca može upoznati neposredno viši organ, podnijeti poseban izvještaj ili obavijestiti javnost. (Član 42)

O rezultatima ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca obavještava podnosioca/teljku pritužbe dostavljanjem mišljenja. (Član 43)

V ZAKLJUČNA OCJENA

14. Zaštitnik ljudskih prava i sloboda nakon sprovedenog ispitnog postupka i dobijene dokumentacije zapaža da nije došlo do povrede prava maloljetnog X X, na koje je ukazivala majka X X. Istovremeno, Zaštitnik zapaža da postupanje roditelja prema djeci iziskuje pojačanu pozornost nadležnih državnih organa.

15. Zaštitnik zapaža da su nadležni iz JU OŠ „X X“ iz WW, JU Centra za socijalni rad WW, Uprave policije – Regionalni centar bezbjednosti Sjever OB WW, Osnovnog državnog tužilaštva u WW i Višeg državnog tužilaštva u Bijelom Polju preduzimali mjere i radnje iz svoje nadležnosti na način što su povodom navodnih optužbi na račun nastavnika od strane v.d direktora škole odmah preduzete određene mjere; da je održan roditeljski sastanak odjeljenja xx gdje su učenici i roditelji opovrgli tvrdnje da je nastavnik X X davao, tražio ili zadržavao bilo koga od njih; da je nakon pomenutih navoda na inicijativu nastavnika Xa održan roditeljski sastanak u odjeljenju u kojem se nalazi učenik X kojem inače ne predaje, ali je bio angažovan nekoliko dana do povratka sa bolovanja kolege, gdje su se učenici i roditelji izjasnili da bi poželjeli njega kao učitelja njihovoj djeci i da ništa od navoda nije tačno za šta se tereti i za šta postoji pisani trag; da je o podnijetoj prijavi obaviješten dežurni državni tužilac u ODT WW, koji je naložio da se prikupe obavještenja od djeteta i prijavljenog učitelja; da je službenik Uprave policije istog dana prikupio obavještenja od dječaka X X u prisustvu službenice Centra za socijalni rad, kao i od učitelja koji je negirao navode iz prijave i da su policijski službenici provjeravajući navode iz prijave izvršili uvid u snimke sa video nadzora u školi i tom prilikom zapazili da nastavnik X nakon završetka nastave u tom razredu, izlazi sa više učenika i ide hodnikom prema stepeništu kada pridržava dječaka X X, držeći ga, prvog dana za đaćku torbu, a potom ga drži za ruku i silaskom sa stepeništa na prizemlje predaje ga ocu – X, po kazivanju nastavnika zbog nestabilnog hoda; da je sa prikupljenim obavještenjima i usmenim saznanjima upoznat državni tužilac u ODT u WW, koji se izjasnio da o predmetnoj prijavi treba da se upozna dežurni tužilac u Višem državnim tužilaštvu u Bijelom Polju, te je sa istim upoznat tužilac koji se nakon uvida u spise izjasnio da nema elemenata krivičnog djela za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti; da su nakon toga spisi predmeta odloženi u pomoćni upisnik OB WW; da su dana 11.12.2023. godine dežurnoj službi OB WW iz OB Berane proslijedili informaciju koju je glavna medicinska sestra KC Berane prijavila da je u toj ustanovi prilikom analize krvi i urina dječaka X X ustanovljeno da je pozitivan na psihoaktivne supstance i da je o svemu upoznat državni tužilac u ODT u WW, koji je naložio da se od roditelja prikupe obavještenja o navedenom događaju jer im je saopšteno da su dječaka samoinicijativno doveli u KC Berane majka i otac radi analize krvi i urina; da su tom prilikom roditelji naveli da dijete od momenta prijavljivanja spornog događaja sa nastavnikom unazad deset dana nije pohađalo nastavu u školi, te da se dijete nije odvajalo od njih u tom periodu niti se družilo sa drugom djecom; da su o svemu poznati nadležni organi – VDT Bijelo Polje i ODT WW, državna tužiteljica iz VDT Bijelo Polje koja se telefonskim putem na osnovu prikupljenih dokaza i medicinske dokumentacije izjasnila da nema elemenata krivičnog djela iz njihove nadležnosti i da se trebaju izvršiti konsultacije sa postupajućim tužiocem u ODT WW i da su spisi predmeta iz VDT Bijelo Polje dostavljeni na ocjenu i mišljenje ODT u WW postupajućem tužiocu; da je JU Centru za socijalni rad za opštine WW i Gusinje poznata porodica X i da su poznati sa činjenicom da su protiv roditelja X i X pokrenuti krivični postupci kod Osnovnog državnog tužilaštva u WW; da su pokrenuta dva krivična postupka Kt.br 14/24 (zbog krivičnog djela uživanja opojnih droga iz čl. 301 st.2 u vezi sa st.1 Krivičnog zakonika) i Kt.br. 119/23 (zbog krivičnog djela zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl.219 st. 1 Krivičnog zakonika), prema roditeljima X X i X, u cilju zaštite prava njihove djece; da je JU Centar za socijalni rad za opštine WW i Gusinje pokrenuo postupak za ograničenje roditeljskog prava roditeljima X i X X, uzimajući u obzir navedene krivične postupke, kao i dopis iz OŠ "X X" kao odgovor na zahtjev Centra za socijalni rad br.02-3 od 05.12.2024. godine, koji sadrži tražene podatke o broju izostanaka za ovu školsku godinu, počev od 04.09.2023. do 29.12.2023. godine za djecu X X X X. da iz dopisa Centra proizilazi da je dječak X često odsustvovao i da je u pomenutom periodu napravio 84 opravdana izostanka i 47 neopravdanih izostanaka - ukupno 101 izostanak, a da su učenice X X u pomenutom periodu napravile ukupno po 4 opravdana izostanka; da je izrečena mjera nadzora nad vršenjem roditeljskog prava, na koje rješenje su se roditelji žalili drugostepenom organu, gdje su roditelji nakon čitanja plana nadzora nad vršenjem roditeljskog prava, odbili da ga potpišu i od tada ne žele saradnju sa stručnim radnicima Centra za socijalni rad; da je Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju upoznato sa činjeničnim događajem koji je predmet pritužbe X X iz WW, i da je dežurni državni tužilac nakon upoznavanja sa događajem naložio službenicima policije OB WW da prikupe obavještenja od prijavljenog X Xa i preduzmu i druge aktivnosti koje mogu biti od značaja za razjašnjenje prijavljenog događaja; da je nakon što je upoznat sa prikupljenim podacima i njihovom sadržinom dežurni državni tužilac ocijenio da ne postoje osnovi sumnje da je učinjeno krivično djelo za koje je stvarno nadležno da postupi Više državno tužilaštvo, te da je potrebno da službenici policije obavijeste državnog tužioca u Osnovnom državnim tužilaštvu WW radi preduzimanja aktivnosti u cilju utvrđenja postojanja krivičnog djela iz nadležnosti tog tužilaštva; da su pred Osnovnim državnim tužilaštvom u WW formirani spisi predmeta Ktr br. 59/23

povodom prijave zdravstvenog radnika Opšte bolnice u Beranama Upravi policije OB WW, u kojoj se navodi da je dana 11.12.2023. godine na osnovu rezultata analize urina maloljetnog X X iz WW utvrđeno da je pozitivan na benzodijazepinate, o čemu je upoznat dežurni tužilac i u Višem državnom tužilaštvu u Bijelom Polju, pa je istog dana državni tužilac obaviješten od strane službenika OB WW, kojima je naloženo prikupljanje potrebnih obavještenja; te da je imajući u vidu sadržinu prikupljenih obavještenja ocijenjeno da nema osnova sumnje da je određeno lice izvršilo krivično djelo za koje je nadležno da postupi Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju; da je iz pribavljenih zdravstvenih kartona od JZU Dom zdravlja WW na ime X X i X X utvrđeno da su oboje od strane izabranog ljekara imali propisanu terapiju lijekovima iz grupe benzodijazepina (Lexilium, Lorazepam HF, Ksalol...); da je ocijenjeno da u prijavljenom događaju nema osnova za pokretanje krivičnog postupka protiv određenog lica zbog krivičnog djela za koje je stvarno nadležno da postupi Više državno tužilaštvo u Bijelom Polju, pa je dalje postupanje kao stvarno i mjesto nadležno tužilaštvo preduzimalo Osnovno državno tužilaštvo u WW, a radi utvrđivanja da li je od strane X X i X X izvršeno krivično djelo omogućavanje uživanja opojnih droga iz čl 301 Krivičnog zakonika Crne Gore, krivično djelo zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl. 219. st. 1. Krivičnog zakonika Crne Gore ili neko drugo krivično djelo za koje je nadležno da postupi to tužilaštvo; da je i prije ovog događaja tužilac upoznat sa događajem u kome X X i X X, roditelji X X, njega i drugu njihovu djecu snimaju u prostorijama u kojima borave, radi korišćenja tog snimka za traženje materijalne pomoći i povodom tog događaja je ukazano Osnovnom državnom tužilaštvu u WW da u konkretnom slučaju postoji dovoljan stepen osnovanosti sumnje da se radi o krivičnom djelu zapuštanje i zlostavljanje maloljetnog lica iz čl 219 st. 2 Krivičnog zakonika Crne Gore, u vezi tog krivičnog djela neophodno da se preduzmu dalje radnje; da je u vezi predmetnog događaja u Osnovnom državnom tužilaštvu u WW, formiran predmet protiv X X i X X, zbog krivičnog djela omogućavanje uživanja opojnih droga iz člana 301. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom zanemarivanje i zapuštanje maloljetnog lica iz člana 219. stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore; da je u ovom predmetu u toku postupak izviđaja; da su službenici Centra za socijalni rad WW više puta posjećivali djecu X i X X i da su donijeli rješenje kojim se određuje nadzor nad vršenjem roditeljskog prava Centra za socijalni rad iz WW, u odnosu na djecu X X, i X X i X X.

16. Zaštitnik podsjeća na odredbe Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti Crne Gore u kojima je propisano da je socijalna i dječja zaštita djelatnost kojom se obezbjeđuju i ostvaruju mjere i programi namijenjeni pojedincu i porodici sa nepovoljnim ličnim ili porodičnim okolnostima, koji uključuju prevenciju, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku; da se u ostvarivanju ciljeva socijalne i dječje zaštite, posebno štite: 1) dijete: čiji roditelj nije u stanju da se o njemu stara; samohrani roditelj sa djetetom bez porodične podrške i odgovarajućih uslova za život; kojem je usljed posebnih okolnosti i socijalnog rizika potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite. Takođe propisuje da je Centar za socijalni rad nadležan da: 1) obavlja procjenu stanja, potreba, snaga i rizika korisnika i drugih lica značajnih za korisnika; procjenu podobnosti staraoca, hranitelja i usvojioca; izradu i praćenje individualnih planova usluga; 2) rješava u prvom stepenu o zahtjevima za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite; 3) preduzima mjere, pokreće i učestvuje u sudskim i drugim postupcima; 4) vodi evidencije i stara se o čuvanju dokumentacije korisnika; 5) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom.

Zaštitnik takođe podsjeća i na odredbe Porodičnog zakona Crne Gore koje propisuju da su u ostvarivanju, unapređivanju i zaštiti prava djeteta nadležni organi, ustanove, javne službe i pojedinci dužni da međusobno saraduju; da je svako dužan da se rukovodi najboljim interesom djeteta u svim aktivnostima koje se direktno ili indirektno tiču djeteta. Najbolji interes djeteta ima prioritet i utvrđuje se polazeći od: prava djeteta; mišljenja i želje djeteta; uzrasta, razvojnih sposobnosti i drugih ličnih svojstava djeteta; potrebe zaštite života i zdravlja djeteta; potrebe osiguranja bezbjednosti djeteta; potrebe fizičkog, emocionalog, obrazovnog, socijalnog i drugog razvoja djeteta; prethodnog iskustva i okolnosti u kojima dijete živi; potrebe očuvanja stabilnosti i kontinuiteta odnosa sa roditeljima, porodicom i sredinom iz koje dijete potiče ili u kojoj boravi i uticaja promjene sredine. Roditelj se ne može odreći roditeljskog prava. Dijete ima pravo da živi sa roditeljima i pravo da se roditelji o njemu staraju prije svih drugih. Pravo djeteta da živi sa roditeljima može biti ograničeno samo sudskom odlukom kada je to u najboljem interesu djeteta. Država je dužna da poštuje i unapređuje prava djeteta i preduzima potrebne mjere za zaštitu djeteta od zanemarivanja, zlostavljanja, eksploatacije i diskriminacije. Svako je dužan da obavijesti centar za socijalni rad (u daljem tekstu: organ starateljstva) o povredi prava djeteta za koju sazna.

17. Organ starateljstva dužan je da roditeljima pruža odgovarajuće oblike pomoći i podrške i preduzima potrebne mjere radi zaštite prava i najboljeg interesa djeteta, a na osnovu neposrednog saznanja ili obavještenja. Organi pravosuđa, drugi organi, medicinska, obrazovna i druga ustanova, nevladina organizacija i građani dužni su da obavijeste organ starateljstva čim saznaju da roditelj nije u mogućnosti da vrši roditeljsko pravo. Organ starateljstva dužan je odmah po prijemu obavještenja da ispita slučaj i preduzme mjere za zaštitu prava djeteta. Ako opravdani interesi djeteta to zahtijevaju, organ starateljstva upozoriće roditelje na greške i propuste u vaspitanju i podizanju djeteta i pomoći im da dijete pravilno odgajaju, a može ih uputiti da se sami ili sa djetetom obrate određenom

savjetovaništu, zdravstvenoj, socijalnoj, vaspitnoj ili drugoj odgovarajućoj ustanovi. Kad je roditeljima potrebna trajnija pomoć i usmjeravanje u vršenju roditeljskih prava i dužnosti ili je neophodno neposredno praćenje stanja i uslova u kojima dijete živi, organ starateljstva određuje nadzor nad vršenjem roditeljskog prava u pogledu djece ili u pogledu pojedinog djeteta. Odlukom o nadzoru organ starateljstva utvrdiće program nadzora i odrediti lice koje će pratiti razvoj djeteta, kontrolisati postupke roditelja, podnositi periodične izvještaje organu starateljstva i preduzimati druge mjere u interesu djeteta.

18. Za pružanje stručne pomoći i zaštite prava i interesa djeteta i ostalih članova porodice, za rješavanje sporova između članova porodice, kao i u svim slučajevima poremećenih porodičnih odnosa nadležan je organ starateljstva, sud i medijator. Roditeljsko pravo sačinjavaju prava i dužnosti roditelja da se brinu o ličnosti, pravima i interesima svoje djece. Roditeljsko pravo pripada majci i ocu zajedno. Pravo djeteta da živi sa roditeljima može biti ograničeno samo sudskom odlukom kada je to u najboljem interesu djeteta. Sud može donijeti odluku o odvajanju djeteta od roditelja ako postoje razlozi za ograničenje ili lišenje roditeljskog prava ili u slučaju nasilja u porodici. Dijete koje je navršilo 15 godina života i koje je sposobno za rasuđivanje može odlučiti sa kojim će roditeljem živjeti. U slučaju spora u pogledu vršenja roditeljskog prava nad djetetom iz stava 4 ovog člana, sud donosi odluku u skladu sa željom djeteta, osim ako je to suprotno njegovom najboljem interesu. Dijete ima pravo da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi. Pravo djeteta da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi može biti ograničeno samo sudskom odlukom kada je to u najboljem interesu djeteta. Sud može donijeti odluku o ograničavanju prava djeteta da održava lične odnose sa roditeljem sa kojim ne živi ako postoje razlozi za ograničenje ili lišenje roditeljskog prava ili u slučaju nasilja u porodici.

19. Sud odlukom u vanparničnom postupku može roditelju koji nesavjesno vrši prava ili dužnosti prema djetetu ograničiti roditeljsko pravo. Ograničenjem roditeljskog prava roditelju se može oduzeti vršenje jednog ili više prava i dužnosti prema djetetu, osim dužnosti da izdržava dijete. Sud će roditelju oduzeti pravo da živi sa djetetom ako u većoj mjeri zanemaruje podizanje i vaspitanje djeteta ili zbog prilika u porodici postoji opasnost za pravilno podizanje djeteta. Postupak za ograničenje roditeljskog prava pokreće sud po službenoj dužnosti, na predlog organa starateljstva, drugog roditelja ili djeteta. Ograničenje roditeljskog prava se određuje u trajanju do godinu dana. Prije isteka roka iz stava 2 ovog člana sud će ispitati sve okolnosti slučaja i u najboljem interesu djeteta novom odlukom vratiti roditeljima ograničeno pravo, produžiti trajanje izrečene mjere ili izreći drugu mjeru za zaštitu najboljeg interesa djeteta.

20. Roditelj koji zloupotrebljava roditeljska prava ili grubo zanemaruje roditeljske dužnosti, lišava se roditeljskog prava. Postupak za lišenje roditeljskog prava može pokrenuti drugi roditelj, organ starateljstva ili državni tužilac. Organ starateljstva dužan je da pokrene postupak za lišenje roditeljskog prava kad na bilo koji način sazna da postoje razlozi za to predviđeni u ovom zakonu. Ako organ starateljstva sazna da postoji opasnost zloupotrebe roditeljskog prava ili opasnost grubog zanemarivanja roditeljskih dužnosti, dužan je da hitno preduzme mjere za zaštitu ličnosti, prava i interesa djeteta. U bračnim sporovima i sporovima iz odnosa roditelja i djece sud koji rješava ove sporove može po službenoj dužnosti da donese odluku o lišenju roditeljskog prava ako utvrdi da postoje razlozi predviđeni ovim zakonom. Roditelju se može odlukom suda vratiti roditeljsko pravo kada prestanu razlozi zbog kojih je lišen roditeljskog prava. Predlog za vraćanje roditeljskog prava mogu podnijeti roditelji i organ starateljstva. U bračnim sporovima i sporovima iz odnosa roditelja i djece sud koji rješava ove sporove može po službenoj dužnosti da donese odluku o vraćanju roditeljskog prava, ako utvrdi da za to postoje uslovi.

21. Takođe Zaštitnik zapaža da su nadležni iz Osnovnog državnog tužilaštva u WW preduzimali mjere i radnje iz svoje nadležnosti i da je u vezi predmetnog događaja u Osnovnom državnom tužilaštvu u WW, formiran predmet protiv X X i X X, zbog krivičnog djela omogućavanje uživanje opojnih droga iz člana 301. stav 2. u vezi stava 1. Krivičnog zakonika Crne Gore u sticaju sa krivičnim djelom zanemarivanje i zapuštanje maloljetnog lica iz člana 219. stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore i da je u ovom predmetu u toku postupak izviđaja, te s tim u vezi u skladu sa odredbom člana 22 Zaštitnik/ca nije ovlašćen/a da mijenja, ukida ili poništava akte organa niti može da utiče na iste kakvu će odluku da donesu. Takođe Zaštitnik/ca ne može da zastupa stranke u postupku, niti da u njihovo ime ulaže pravna sredstva, osim u slučaju iz člana 27 stav 2 ovog zakona.

Polazeći od navedenog, Zaštitnik daje

PREPORUKU

JU Centru za socijalni rad WW:

- da u skladu sa svojim nadležnostima ispita kompetencije roditelja te da u skladu sa tim preduzme raspoložive mjere i radnje iz domena porodični pravne i socijalne zaštite maloljetne djece, a sve u cilju zaštite i ostvarivanja njihovih najboljih interesa.

JU Centar za socijalni rad WW dužan je da u roku od 30 dana od dana prijema ovog mišljenja, Zaštitniku dostavi izvještaj o radnjama i mjerama preduzetim na izvršenju preporuke.

ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Snežana Mijušković

D-na:

-podnositeljki pritužbe: X X; adresa: X, WW;

-JU Centar za socijalni rad WW; adresa: Ul. Korita bb, WW;

-a/a

